

ROK XXVI.
SIERPIEŃ-WRZESIEŃ 1932
Nr. 8—9.

JARO XXVI.
AŬGUSTO-SEPTEMBRO 1932
Nr. 8—9.

Kraków. Florjana pordego el XIV — XV. jrc.

ESPERANTYSTA POLSKI
POLA ESPERANTISTO

WYDAWCY: POLA ESPERANTISTA KLUBO &
ELDONANTOJ: SOCIETO ESPERANTO EN KRAKÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: KRAKÓW, ul. LUBICZ 34

REDAKTORZY PROF. DR. ODO BUJWID REDAKTANTOJ
TADEUSZ HODAKOWSKI

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: JULJUSZ KRISS.

PRENUMERATA: rocznie Zł. 8.—, półrocznie Zł. 4.—. Dla towarzystw i grup esperanckich (przy przesyłce najmniej 5 egz. pod jednym adresem) roczna prenumerata Zł. 6.—.

ABONO: jare Zł. 8.—, duonjare 4.—. Por societoj kaj grupoj esperantistaj (ĉe sendo de minimume 5 ekz. al unu adreso) jarabono Zł. 6.—

Konto Pocztovej Kasy Oszczędności Kraków Nr. 406.660.

Eksterlande jarabono — 1 dolaro.

Pojedynczy numer Zł. 0.70 Aparta numero.

OGŁOSZENIA:

1 strona	Zł. 60—
$\frac{1}{3}$ strony	„ 32—
$\frac{1}{4}$ strony	„ 17—
$\frac{1}{8}$ strony	„ 10—

ANONCOJ:

1 paĝo	Zł. 60—
$\frac{1}{2}$ paĝo	„ 32—
$\frac{1}{4}$ paĝo	„ 17—
$\frac{1}{8}$ paĝo	„ 10—

PRZEDSTAWICIELE — REPREZENTANTOJ.

Katowice: Soc. de Esper. Amikoj, Wawelska 3.

Paryż: S. Grenkamp, Paris 6. 4 rue de Vaugirard.

Warszawa: Pola Stud. Esperantista Societo, Leszno 99. m. 5.

WAŻNE DLA CHCĄCYCH KORESPONDOWAĆ Z ZAGRANICĄ!

Atentu! Ni malfermas en nia revuo la fakon: „Korespondado“.

Anonceto de 10 vortoj (krom adreso) kostas Zł. 1.—.

Enpagu tuj je nia PKO. Konto 406.660.

KURSESTROJ!

Ĉu vi jam posedas la eldonajojn de Internacia Cseh — Instituto de Esperanto por viaj kursoj?

Detalojn petu de Ludwik Kutscher, Kraków, Grodzka 9.

DO P. T. CZYTELNIKÓW!

Upraszamy uprzejmie P. T. Czytelników o załączenie znaczka pocztowego na odpowiedź, przy wszelkiej korespondencji, zarówno redakcyjnej jak i administracyjnej.

Do niniejszego numeru załączamy jako bezpłatny dodatek „Alĝילו“ na V. Ogólnopolski Kongres Esperantystów w Lublinie, który odbędzie się w dniach od 30 października do 1 listopada br.

POLA ESPERANTISTO

MONATA REVUO DE ESPERANTISTA MOVADO EN POLUJO
KAJ EKSTERLANDE.

ESPERANTYSTA POLSKI

MIESIĘCZNY PRZEGLĄD RUCHU ESPERANCKIEGO W POLSCE
I ZAGRANIĄ.

ROK XXVI JARO

K R A K Ó W
SIERPIEŃ- 1932 AŪGUSTO-
WRZESIEŃ SEPTEMBRO

Nr. 8—9 Nr-o

RAPORTO PRI LA UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO EN PARIZO.

Tian raporton ĝisdetale skribi estus teda afero, ĉar ĝi certe fariĝus monotona vicigado de kunsidoj ktp. La programo de la kongreso estis tiel ampleksa, ke neniu povis ĉeesti ĉiujn aranĝojn de ĝi, ĉar ili ofte okazis samtempe. Mi do nur priskribos tion, kion mi travivis, respektive de tio nur tion, pri kio mi opinias, ke ĝi trafos la intereson de la legantoj.

Bonvolu do karaj gelegantoj ekvojaĝi kun mi. La vagonaro bruas, rapide, rapide; regas serena bonhumoro inter la veturantoj gekongresanoj, la vetero estas brila, ne estas varmege, — do ĝusta por anaro al ĝojoj esperanta. La kamparoj, vilaĝoj, urboj preterrapidas, ĉie la herbejoj estas same verdaj, kiel en nia patrujo, la ĉielo same blua, ĉie paradiza gajeco, — jes ĝi estus, se ne la limoj ekzistus kaj la lingvaj bariloj. Ĉe la limo aperas oficistoj, severe rigardantaj, fremdlingve parolantaj, ili demandas, ni ne bone komprenas, embaraso, oni balbutas, la vizaĝoj montras malkonfidon, — malsereniĝas la humoro. Kial oni ankoraŭ ne ekkonis la utilecon de Esperanto? — Ni esperu, ke baldaŭ... Ju pli okcidenten ni venas, des pli rapidas la trajno. Ĉu ĝi sentas la saman malpaciencon kaj scivolemon, kiel ni esperantistoj? En Francujo ĝi eĉ timige kuras 100 — 120 km. pohore. Ni tamen bone je 13 h. 30 m. atingas Parizon (sabate la 30/7). Sur la perono jam atendas ne severe rigardantaj oficistoj, sed afablaj, nin bone komprenantaj samideanoj. Ĉio bone funkcias, ĉar ĝi estis bone preparata. Ni ne estas devigataj zorgi pro niaj pakaĵoj, ni nur eliras la stacidomon, eniras aŭtobuson en kiun oni jam metis niajn kofrojn, per lifto transportitajn kaj tuj al la jam mendita hotelo en la studenta kvartalo, — por loĝi proksime ĉe la kongresejo. La hotelo, ja ne moderna, tamen pura, montris al ni orientanoj kelkajn nekutimaĵojn. En ĉiu ĉambro unu larĝa lito por du personoj, kun nur unu litkovrilo. Unupersonajn litojn oni ne havas. Fluantaj akvoj, malvarma kaj varma, ne nur en unu lavujo, sed en du, ĉar en ĉiu ĉambro regule estas ankaŭ bela, eĉ luksa lavseĝo (bideto). Grandaj fenestroj de la plafono ĝis la

planko kun antikvaj fermiloj kaj lignaj kovriloj, feraj balkonoj kaj — ne en la ĉambro — haha — sed en ĝusta loko — italaj necesejoj, — tre higienaj, sed ne tre komfortaj. Ne ĝenas! — Post tridekhora vojaĝo oni emas lavi sin. Farita, — kaj salt' en liton, por dormi tri horojn, ĉio alia nun ne estas grava. Je la sesa vespere al la kongresejo, kiu troviĝas en nova granda konstruaĵo „Maison de la Mutualité“, 24, Rue St. Victor, V-e, tre proksime, eble nur 300 paŝojn de mia hotelo. Mi ricevas la kongresdokumentojn. Inter ili estas la kongresinsigno, aspektanta kiel bela ordeno, montranta la blazonon de Parizo en verda stelo. Ĉiu ricevis ankaŭ bonegan gvidlibron pri la urbo kun du planoj de Parizo, kiuj ebligis al mi traveturi, aŭ — iri la tutan urbon kaj ne esti devigata demandi pro la vojo. Do, ek, tuj vidi Parizon, ĉar la interkonatiĝa vespero komencos je 20 h. 30. Tre proksime ĉe la kongresejo estas la rivero Seine (prononcu Sen), kun la insulo „Ile de la Cité“, sur kiu „naskiĝis“ Parizo, (tiel diras la Parizanoj), ĉar tiu loko estis verŝajne kiel sidejo elektata de la Galoj „Parisii“ pro sia defendebleco. Ĉi tie staras la fama preĝejo „Notre Dame“ (Nia Sinjorino), konstruita laŭ pure gotika stilo. Pro la historiaj memoraroj, kiujn ĝi enhavas, ĝi estas unu el la plej rimarkindaj preĝejoj de tuta Francujo. Vaginte du horojn tra la urbo, mi rapidis al la kongresejo, vespermanĝis antaŭe malkare (por 6 frankoj) sed abunde „sur trotuaro“ antaŭ malgranda restoracio. Somere oni en Parizo ne sidas en, sed antaŭ la gastejo. Por tiuj 6 fr. mi ne nur ricevis kvar manĝaĵojn, sed ankaŭ $\frac{1}{4}$ l. da bona vino kaj $\frac{1}{2}$ m. da blankega pano. Jes en Francujo oni ŝajne ne pesas la panon, sed eble mezuras. La pan-„bulo“ estas nur larĝa kiel ina manplato, sed unu metron longa. Mi do satega alvenis la „Interkonatiĝan kunvenon“ kaj nur malfacile povis komplimenti al la multaj gekonatuloj kaj konotuloj, kiujn mi renkontis en la subterejo de la kongresejo. Mi tial baldaŭ foriris al la brakoj de mia fraŭleca „gelito“, bonege dormis laŭlonge kaj laŭlarĝe, ĉar por mi ĝi estis ja sufiĉe vasta.

Dimanĉe frue elitigiĝinte mi rapidis al la katolika diservo en „Notre Dame“ (par. Notrdam), kiu komencis je 8-a horo.

Je la 10-a komencis la „Solena Malfermo de la kongreso“ en la granda amfiteatro de la universitato Sorbonne. Ca 2500 personoj ĉeestis. Prezidis S-o André Baudet, eksprezidanto de la Pariza Komerca Ĉambro, influhava esperantisto. Laŭ kutimo malfermis la kunsidon la prezidanto de la pasinta kongreso, tial nia ĉie tre ŝatata kaj multe akklamata s-ro Prof. Odo Bujwid. Post elekto de la estraro S-o Baudet salutis la oficialajn reprezentantojn de la Franca Respubliko kaj de la aliaj ŝtatoj (14), de la naciaj societoj, la gastojn kaj la esperantistojn (pli ol 1600 el 36 nacioj). Militista orkestro bele ludadis inter la partoj de la kunsido. Poste paroladis s-ro Warnier, la kongresprezidanto kaj s-ro Merchant, la prezidanto de I. C. K.. Ambaŭ per ĉu seriozaj, ĉu ŝercaj vortoj tuŝis la esencajn aferojn de la kongreso kaj esperanta movado, kore dankante al ĉiuj kunlaborantoj. Tipa estis, ke oni dum tiu kongreso malpli solene ol gaje paroladis. — Sekvis la salutparoloj de la oficialaj kaj naciaj reprezentantoj kaj finparolo de s-ro Warnier. Li dankis ĉiuflanken, ankaŭ al la orkestro, kiu en la fino ekludis la himnon, kiun la ĉeestantaro ekstarinte kunkantis entuziasme.

Je 15-a horo s-ro Dro Profesoro Bujwid en la kongresejo malfermis la

Someran Universitaton. — La unuan prelegon faris s-ro Georges Avril pri la temo: „Evoluo de l'kinema arto“ kun montrado de tiurilataj filmoj. Ni vidis, kiel evoluigis la filmarto de la tuta komenco ĝis nun. Tre interesa estis filmo, montranta la gravecon de la radiofonio en la nuntempo kaj per tio la neceson de Esperanto. Fine belega sonfilmo: „Melodio de l' mondo“ montris la morojn kaj kutimojn de diverskontinentaj popoloj kaj la frapantan similecon en tiuj diversgentaj preĝoj, laboroj, movoj, kutimoj, ktp.

Vespere teatra prezentado de „Knock“ aŭ „La triumfo de medicino“ arigis multajn kongresanojn en la teatroludejo de la kongresejo. La aŭtoro de tiu teatraĵo estas konata franca verkisto: Jules Romain. La tradukon esperanten bone faris D-ro Pierre Corret, sed la komedio ne faris bonan efikon. La unua akto impresas tro naive, enhavas longajn, ne spritajn dialogojn. Oni devis senindulge mallongigi ĝin, kaj pli vikle, multe pli vikle, ludi. Post la dua akto, kiu estis pli bona, mi foriris, ĉar jam estis meznokto. La geaktoroj faris, kion ili povis. La prononcado estis sufiĉe bona, kio speciale ĉe prezentadoj estas tre grava. — Mi opinias, ke oni dum kongresoj prezentu prefere du aŭ tri bonajn unuaktaĵojn, se oni ne povas ludi unu faktan efikaĵon. La elekton de la teatraĵoj oni ĉiam transdonu al kompetentuloj.

La lundon kaj mardon konsumis unu laborkunsido, multaj fakaj kunvenoj, du tre interesaj prelegoj en la Somera Universitato, organizaĵaj kunsidoj; — multaj gekongresanoj konsumis lunde sur la tegmento de la grandmagazeno „Galeries Lafayette“ sub multkoloraj ombroj bonan — senpagan lunĉon, al kiu nin tiu firmo noble invitis. Regis mirinda bonhumoro, ĉar la vino estis tre bona kaj malavare surtabligata. Marde tagmeze ni vizitis la Komercean Ĉambron de Parizo (sen lunĉo) kaj posttagmeze ni per elektra trajno eskursis al Versailles, por rigardi tiun historian lokon kaj speciale la kastelon kun siaj vidindaĵoj. Neimageblaj valoraj estis tie amasigataj, ĉu en la konstruaĵo ĉu en la parkoj

Vespere estis la literatura vespero de „Literatura Mondo“. Vico da prozaĵ kaj poeziaĵ prelegoj aŭ deklamoj amuzigis nin.

La merkredo estis tute dediĉata al peraŭtobusa ekskurso al Fontainebleau (pr. Fontenblo), urbeto situata ca. 60 km. sude de Parizo, kun imperiestra kastelo, en kiu Napoleono I-a dum du jaroj tenis en malliberejo la papon Pius VII-an. En la sama kastelo la sama Napoleono devis 1814 abdiki. Ankaŭ en tiu ĉi kastelo estas multaj valoraj artaĵoj kaj historiaj memorindaĵoj kunigitaj. Post la vizito de la kastelo ni veturis en la grandan arbaron, kiu ĉirkaŭas la kastelon kaj urbon. Tie piknika lunĉo por ni estis preparata, kaj kiel ĉe la biblia nutrado de la 5000 ankaŭ ni ĉirkaŭ la nutraĵhava aŭtobuso sidadis en la arbaraj laŭboj, ŝmace manĝadis, babil-kaj trinkadis, pli gajigis, poste kantis kaj ludis. Post trinko de kafo (aŭ kafoj) ni Parizon veturis, por ankoraŭ iom ĝui la urbon, ĉar multaj vizitindaĵoj logis. Ĉar nek la Opero nek Trokadero funkciis, mi iris al „Casino de Paris“. Nenio eksterordinara: krom multaj lumkaj kolorriĉaj scenoj, akrobatikaĵoj, dancoj, kantoj, ankaŭ sufiĉaj ne miskomprenblaj sprit - kaj nudaĵoj.

Jaŭde: dua laborkunsido kun raportoĵ de ICK. Kaj KR. Mi paroladis pri „Prononcado“, montrante la necescon de ĝi. Nun la Esp.-gramatikoj

instruas ankoraŭ malegalajn elparoladojn. Tiu infana primitiveco estas evitenda. La L. K. fine faru la neceson en tiu direkto. En mia broŝureto pri la sama temo mi ĉion farendan priskribas. Tagmeze kongresa delegacio metis florkronon sur la tombon de nia kara Cart. Posttagmeze vizito al Pasteur - Instituto. Ree nia estimata Prof. Bujwid kiel iana kunlaboranto de Pasteur paroladis kaj menciis, kontraŭ kiom da malfacilaĵoj tiu ĉi devis batali, por defendi sian kontraŭrabian kuracadon. Poste oni perfilme montris la produktadon de sero kaj kontraŭdifterian vakcinadon. La tagfinon agrabligis ŝipekskurso al St. Cloud. Vendrede ree kunsidoj, tagmeze solena akcepto en la urbdomo; posttagmeze mi vizitis la Eifelturon. Dum la suprenliftado mi interkonatiĝis kun studentino el Birmo (orienta Azio), unu amerikano, du poloj, 3 germanoj kaj kelkaj francoj, ĉiuj neesperantistoj. Ni malfacile interkompreniĝadis. Mi tial sur la supro de la turo (300 m.) per kelkaj simplaj frazoj propagandis Esperanton. Ĉiuj promesis ĝin lerni. Vespere la internacia balo kunigis la dancemulojn. Ni do dancante atingis la lastan kongrestagon, iomete malvigle ĉeestis (aŭ ne ĉeestis) la Ferman Kunsidon, — „kaj disiro, — lasta kis! inter Peĉjo kaj Ilonjo, kiuj firme ĵuras: „Ĝis la revido... en Kolonjo!“ (Laŭ R. Schwartz).

Jen finiĝis la festsemajno. Oni laboris kaj amuziĝis. Kelkaj timis, ke en la kunveno de UEA. okazos tro pasia dis-kuto, aŭ „puto“ kun s-ro Onnen, sed ŝajne la ofero falis en la „puton“. Pli bone tiel, ni ne disputu, sed fruktedone laboru.

La Pariza kongreso estis bela. Mia spirita sako por memoraĵoj ŝveliĝis. Se la tondilo de s-ro Redaktoro permesos, mi diros ankoraŭ kelkajn vortojn pri Parizo kaj la Parizanoj. Ĉi tiuj estas viglaj afablaj homoj. La inoj ŝajne havas tro multe da koloro en la vizaĝo, — mi ne scias, sed „se kisas vin francino, sentiĝas anilino, ofte ankaŭ nikotino“. Do valoras esti kisata de Parizano, ĉar vi tiel povas samtempe interkonatiĝi kun tri inoj. En Parizo vi vidas ĉiusepacajn kolorulojn. Grandioza estas la „Metro“ = Métropolitain, la subtera urba fervojo. Ĝi estas la plej aŭtomatizata kaj malkara homtransportilo. Unu bileto kostas nur 70 ctm. Se vi estas sperta, vi povas veturi per ĝi la tutan tagon. Konduktoroj tie ne ekzistas. La vagon-kaj peronpordoj fermiĝas aŭtomate, liftoj aŭ rulŝtuparoj transportas vin al aŭ el la subtero. La vidindaĵoj de Parizo estas legio. La Eifelturo, vespere lumigata, kolosa fanalo de reklamo. La placo de Konkordo, kie oni senkapigis la reĝon Ludovikon XVI kun reĝino. La Arko de Triumfo kun la tombo de la Sennoma Soldato. La Panteono, la Palaco kaj Muzeo de Luksenburgo, la Louvre, kun netakseblaj artvaloraj, inter ili Mona Lisa. La Sacré Coeur - preĝejo sur Montmartre. De tie vi vidas la tutan Parizon. Multon mi volus ankoraŭ priskribi aŭ nur citi, sed — la ruĝa krajono! Resume: valoris ĉeesti al XXIV-an en Parizo. Sed ĉiam valoras ĉeesti U. K.-on, vi tial jam nun ekŝparu, por povi partopreni la XXV-an, la jubilean, arĝentan en Kolonjo. Ankaŭ tiu ĉi urbo montros al vi eksterordinaraĵojn. Jam nur la katedralo valoras la vojaĝon. Unika estas la urbo, ekzistanta jam pli ol 2000 jarojn, kaj la vojaĝo laŭ Rejno, tion neniu malzorgu. Do „Ĝis revido en Kolonjo!“.

ĈU NIA PLEBISCITO ESTAS UTOPIO ?

Leginte en julia numero la artikolon de s-ro Fethke mi konstatis, ke li ankaŭ bone scias kalkuli. Jes, ni bone kalkulu antaŭ la komenco de la granda propagando, sed ni ne antaŭe malesperu. Mi ja sciis, ke ni en Polujo ne kolektos 5,000.000 da subskriboj. En mia tiurilata artikolo en „Heroldo“ (n-ro 26 el j. 1928) mi parolis nur pri centmiloj. Tial ja proponis s-ro Dro Czubryński la kolektadon po-societan. Tiamaniere ni por la proponita statistiko kolektos multajn aprobantojn, kaj gajninte grandajn societojn por ni, ni havos en nia propagando pli grandan gravecon kaj oficialecon.

Al la societoj ni sendu, aŭ prefere per lertaj aŭ influhavaj samideanoj persone transdonu leterojn aŭ peticiojn, en kiuj ni priskribas mallonge la ideon de Esperanto, la utilon de ĝi, se ĝi estos instruata en ĉiuj lernejoj kaj uzata por internaciaj rilatoj, kaj fine la celon de nia plebiscito. (Mi aldonas mallongan koncepton por tiu letero). Ĉe ĝi estu deklaro, subskribota de la societaj reprezentantoj kaj en ĝi estu ankaŭ notataj la nombro de la anoj de tiu societo. La leterojn - peticiojn kun la deklarioj (sur unu oficforma folio) presigu sur bona papero la P. E. D. Por ekscii la presotan kvanton oni demandu en la landa porsocieta oficejo. Oni tie ekscios, kiom da societoj estos en la diversaj „Starostvoj“. Laŭ tio oni sendu al la koncernaj Esp.-societoj, kluboj aŭ samideanoj la necesan kvanton da letero-deklarioj. (Por tiu tiel grava afero PED. devos ev. oferi kelkajn centojn da zlotoj.). En Starostvo oni povas ekscii la nomojn de la endistriktaĵaj societoj.

Ĉar la subskriblistoj jam estas presitaj, tial ĉiu samideano oferu kelkajn groŝojn, (1 peco kostas 5 gr.) mendu ilin ĉe P. E. D. kaj tuj komencu kolekti ĉe siaj parencoj, konatuloj, kunloĝantoj, kunlaborantoj etc. La nomoj de la unuaj dek de tiuj samcelanoj, kiuj kolektis plej multajn subskribojn estos publikigitaj. Mi diris en la marta numero, ke unu samideano el la ĉi tiea regiono kolektis 1440 subskribojn en mallonga tempo. Li estas majstro en granda laborejo fervoja kaj subskribigis ĉiujn siajn kunlaborantojn. Multaj de ili volonte kunprenis subskriblistojn por kolekti ankaŭ inter siaj parencoj kaj konatuloj. Rezulto: bona propagando — senpaga! Oni nur iomete lerte aranĝu! Do, utopio neniam povas esti tia konkreta procedado! Kaj, oni diru al mi pli simplan kaj pli fruktodonan metodon. Sed ĉio bezonas sian tempon. Tial ni kolektos du aŭ pli da jaroj. Tamen ni petos jam nun pro ekinstruo de Esp. en la porinstruistaj seminarioj, por havi kiel eble plej baldaŭ taŭgajn geinstruistojn. La de s-ro Zieliński montritan proinstruistan danĝeron mi ne timas, se ni per la gazetaro bone informos la popolon. Per la gazetaro ni ekpropagandu eĉ antaŭ la dissendo de la „leteroj al la societoj“. Ĉiu samideano, kiu transdonis tian „leteron“, zorgu, ke li returne ricevu la deklaron. Tial li pri tio tuj ĉe la transdono interkonsentu kun la societprezidanto. Jam la po-societa kolektado de deklarioj havigos al ni certe centmilon da voĉoj, ĉar ja ĉiu deklario reprezentos ĉiujn anojn de la koncerna societo. Ĉu ni do parolu pri utopio? Ni laboros konscie, laŭplane kaj persiste dum unu, du, tri eĉ pli da jaroj. Nia laboro povas neniam esti senfrukta, ĉar, se ni eĉ nenion alian atingus, la vastega pro-

pagando estos certa, laŭ tia skalo de esperantistoj ĝis nun ne farita. Ni fosu nian sulkon! La kamparano ankaŭ devas kulturi sian grundon dum kelkaj jaroj, ĝis ĝi donas bonajn fruktojn. Ni do laboru eĉ laŭ kvinjarplano. Niaj prapatroj estis kamparanoj, persistemaj laborantoj. Ĉu ni ne plu taŭgas por persista laboro? Legu „Chłopy“ de Reymont kaj lernu ami la kulturitan grundon. Por ni ĝi estas nia Esperanto. Ni nek bezonos nervojn el ŝtalo, nek multan monon, nur firman volon. En ĵulia numero mi diris, kiel sin mem pagos la propagando; se estos necese, ni devos helpi. Mi kun s-ro Zieliński ĝojas, ke ekzistas ankoraŭ samideanoj, kiuj serioze laboras por nia ideo.

S-ro Kolodziej proponas la „Esperanta-Semajnon“ en tuta Polujo. Tre bone! GEL. en Ĉeĥoslovakujo aranĝas jam de multaj jaroj en ĉiu septembro la „verdan semajnon“ kun publikaj paroladoj, ekspozicioj, multa reklamo en kinejoj kaj elmontraj fenestroj. Belega afiŝo, antaŭ jaroj amase presita, tial malkara, aperas ĉiujare dum tiu semajno sur ĉaretoj kun tegmentforma supro, veturigataj tra la stratoj, anoncanta la senpagan paroladon pri Esp. kaj la komencon de kurso. Ni aranĝu simile, kaj en la paroladejo antaŭ la parolado 10 ĝis 20 samideanoj, aŭ eĉ neesperantistoj kolektu de la alvenantoj la subskribojn. Dum la somero oni povas multe kolekti ĉe festoj, ekskursoj kaj aliaj societaj aranĝoj. Ankaŭ okaze de la paroladoj de nia nigra samideano Kola Ajayi vi povos amase kolekti. Jen estas nur kelkaj sugestoj. Estu ĉiam viglaj, spritaj, en la celo certaj, lertaj kaj malinertaj, tiam vi havos ĉiam sukceson. Do, ek al la laboro! Tuj aĉetu subskriblistojn!!

Krysta.

Kelkaj ideoj por letero direktota al la societoj. (Ĝi ne estu longa, oni ne legas longajn epistolojn).

Adreso...

Ni subskribintoj volas efike propaĝandi por Esperanto kaj montri al nia registaro, ke multaj sferoj de nia civitanaro ekkonis la utilon, kiun la ĝenerala uzado de tiu lingvo povos doni ankaŭ en la nuna kriza tempo. Bonvolu do favore konsideri la sekvantajn liniojn.

Esperanto ekestis en Polujo. Ĉiu homo, kiu lernas Esperanton, lernas ankaŭ pri nia patrujo. Tial precipe ni, poloj, devas helpi disvastigi ĝin. Esperanto ne volas forigi ies gepatran lingvon, sed ĝin pli kulturi kaj doni al ĉiu homo duan lingvon por la tuta mondo. La solvo de la lingvaproblemo estas: du lingvojn por ĉiuj internaciaj rilatoj: la gepatra kaj Esperanto.

Per la uzado de Esperanto kun la eksterlando ni penas plifaciligi la eksporton de niaj varoj. Nun niaj agentoj en fremdlando devas esti pli bonaj lingvistoj ol komercistoj. Ĝis oni internacie uzos Esperanton, ni povos sendi eksterlanden najn plej lertajn vendistojn, kiuj certe pli multe vendos, ĉar poste la vendanto kaj aĉetanto lingve staros sur neŭtrala platformo! Nia agento ne estos plu lingve superata de la aĉetanto, kiu lertege parolas sian gepatran lingvon kaj ĉe komercado tiel havas tre gravan avantaĝon por si.

La studado de kiu ajn lingvo akriĝas la spiriton, klerigas la homon. Sed nun tro malmultaj homoj tiel kleriĝas. El 200 popollerneanoj nur unu atingas la lastan klason de mezlernejo, kie oni studas lingvojn. Instruante Esperanton jam en la popollernejoj ni peros la utilon de la lingvostudado al ĉiuj niaj civitanoj, ni plialtiĝos la spiritan nivelon de nia tuta popolo. Ju pli inteligenta la popolo estos, des pli multajn grandajn spiritojn kaj kapablajn homojn ĝi produktos.

Per Esperanto ni forigos la nunan lingvan supercon de la grandaj nacioj. Unu el la nunaj nacilingvoj ne povos fariĝi mondlingvo, ĉar la ĵaluzo de la aliaj grandaj nacioj tion ne permesos.

Esperanto jam pruvis sian taŭgecon por ĉiuj sferoj de la homa vivo kaj scienco.

Samtempe kun Polujo niaj najbaraj ŝtatoj ekinstruos Esperanton en ĉiuj lernejoj, por pruvi ties uzeblecon kaj montri al la grandŝtatoj, kiel praktika kaj ŝpariga estas la internacia uzado de Esperanto. Ni estas certaj, ke post mallonga tempo, vidinte kiel per Esperanto simpliĝas la internacia trafiko etc. la grandaj nacioj aliĝos. Sur tiu ĉi vojo faru Polujo la unuan paŝon, estu kultura pioniro.

Tial ni petas, ke...

PLEBISCITAJ SUGESTOJ.

La estraro de la Esp. - societo en Cheĥmo pere de sia prezidanto, s-ro E. Hempel, prezentas siajn sugestojn koncerne al la plebiscito...

Temas pri la aranĝado de la enkondukaj laboroj kaj pri la plebiscita akcio mem. La komencigon kaj la daŭrigon de tiu ĉi laboro mi imagas tiamaniere:

1). La estraro de la Esperanta Societo en iu loko (ekz. Cheĥmo), publikigas en la loka gazetaro artikolon, klarigantan al la loĝantaro la celon kaj profitojn, kiujn kaŭzos la enkonduko de Esperanto kiel dua deviga lingvo en la lando, tamen pri karaktero nure tutmonda (anstataŭ aliaj fremdaj lingvoj). En tiu artikolo devus esti menciitaj en kronologia ordo ĉiuj decidoj kaj disponoj, koncernantaj tiun aferon kaj eldonitaj de la tutmondaj Esperantaj Kongresoj aŭ de la landaj registaroj (ministerioj) aŭ de la koncerna komisiono de la Ligo de Nacioj. La artikolo bazita sur tia fundamento havos neneeblan kaj unuarangan signifon por la propagando.

2). Post tiuspeca preparo de la laborkampo pere la gazetaron, oni devus aranĝi kunsidon, dum kiu specialaj oratoroj klarigus per vivaj vortoj la celojn kaj celadon, la profitojn kaj utilojn, devenontaj de la akcepto kaj enkonduko de ESPERANTO. Samtempe kun la kunsido oni aranĝu disdonadon de propagandaj flugfolioj.

3). Post tia preparado povas la delegitoj iri al domoj kaj konatoj, por kolekti deklarojn. La originalon de tia kopio ili postlasos al la subskribinto, kaj la kopion ili restigos por si. Tiujn kolektitajn kopiojn oni notos sur unu folion, kaj la aŭtentikecon de la nombroj oni ofice konfirmigos en la magistrato. La kopion konservos la estraro de la Societo kaj la ofice konfirmitan folion ricevos la plebiscita komitato, kiu siaparte faros registron de la folioj sur unu dokumento kaj ankaŭ ofice konfirmigos la aŭtentikecon de la nombroj. Tiam surman mallongigon oni prezentos al la ministerio ktp.

Tiamaniere preparita afero — laŭ nia opinio — ŝparos al la komitato la superfluan balaston de la deklarioj. La tekston de la deklarioj volonte akceptos ĉiu Societo en siaj aĝadlimoj. La tekston de la deklarioj faros la plebiscita komitato, por ke ĝi estu egala en la tuta lando.

La koncernajn daton, instrukcion, tekston de la deklarioj kaj la eventualan enhavon de la propaganda artikolo oni presigu en pola lingvo kaj aligu kiel apartan aldonon al la gazeto „Pola Esperantisto“.

Se la supre menciita propono kaj la esenco, kiun ĝi enhavas, trovas favoran akcepton kaj aplikon, tiam la estraroj de la ceteraj Societoj havos pli facilan laboron kaj en la lokoj, kie societo ankoraŭ ne ekzistas devos tiun funkcion plenumi esperantistoj, loĝantaj tie, helpe de Esp. Soc. troviĝantaj en najbaraj lokoj.

Mr. Kamil Schreyer.

DR. ANTONI CZUBRYŃSKI, MŁAWA.

RESPONDO AL ARTIKOLOJ PRI PLEBISCITO.

En julia nro de Pola Esperantisto aperis duboj pri realigebleco de plebiscito. Mi respondas je ili:

Ni ne antaŭfiksus la nombron de plebiscitontoj, ĉar tio estas por la afero sensignifa, sed ni akceptu la principon, ke valoras nur la voĉoj de personoj voĉdonantaj por kaj de personoj voĉdonantaj kontraŭ esperanto, sed estas nulaj opinioj de personoj mutaj, kiuj

pro la indiferenteco diras nek por nek kontraŭ. Se iun ne tuŝas la problemo de ni diskutita, ni ne devigu lin preni la voĉon: eble por li sufiĉas unu lingvo. Do por kio li prenas la voĉon en la afero, kiu li ceterne ne konas?

Tion ni detale skribos en nia alvoko pole verkita. Tiel stariginte la demandon ni tuj limigas la nombron de voĉdonantoj: estu ĝi „ioma-ajn“.

Koncerne organizon de la plebiscito estus kompreneble plej konvene iri al ĉiu persono, klarigi al li, pri kio temas kaj inviti. Sed tiu ĉi procedo teorie plej bona, estas tute ne praktika kaj en realaj cirkonstancoj, per kiuj ni disponas, ne realigebla. Do, ni alvokas per ĵurnaloj kaj radio kaj krom tio ni sendas la invitilojn al specialaj institucioj, al personoj pli konataj en la socio. Se ili silentos, do laŭ la supre montrita principo kaj laŭ nia deklaro la opiniojn de personoj mutaj ni ne kalkulos. Se tamen ili estos malfavoraj, ni kolektos ilin, dividos laŭ kategorioj de argumentoj kaj respondados dum daŭro de plebiscito per radio kaj preso kaj post fermo de l' plebiscito en resuma libro prezentota al ministroj. Montriĝos kompreneble antaŭvideble, ke tiuj-ĉi pseŭdoargumentoj disnebuliĝos, kiel ombroj sub influo de sunradioj.

Kien oni dissendos invitilojn? Antaŭ ĉio ni devas ekposedi la universitatojn, akademiojn, la sciencajn organizaĵojn, plue la politikajn partiojn, plue la pastraron, plue fakajn societojn. Ili estos pupilo de niaj zorgoj.

Koncerne la varhadon de societoj estus plej bone varbi la tutajn. Sed estas preskaŭ neeble, ke la societo per plimulto da siaj membroj dum ĝenerala kunveno okazanta unufoje dum la tuta jaro rezoluciu. Plej bone estus havi la ĝeneralan nombron da favoruloj. Aliaj opinioj estas por ni sensignifaj, se ili estas mutaj. Tial praktike okazas eble tiel, kiel skribis s-o L. Krysta, ke ni diros, ke tiom kaj tiom da membroj de tiu ĉi, aŭ alia societo plebiscitis, kvankam, kiel mi antaŭe klarigis tio-ĉi ne estas sama, kun la voĉdono de la societo „in corpore“, kiel societo (paĝo 82). Sed pro praktikaj kaŭzoj ne povas esti alie.

Pri la argumento, ke en favora okazo ni ne havos taŭgan nombron de instruistoj ni respondis antaŭe (paĝo 81, sub 4.), ke enkondukon de esp. en la lernejoj antaŭiros preparo de instruistoj, sed tiam jam sub gvido de ministerio por edukado. Ni tuj ne enkondukos ĝin, sed post kursoj por instruistoj.

Fino de plebiscito en septembro estas simpla utopio. Ĝi daŭros en plej favoraj cirkonstancoj du jarojn, laŭ mia opinio, aŭ pli.

Krom tio-ĉi mi petas legi pli zorgeme tion, kion oni skribas pri la plebiscito, ĉar mi rimarkis, ke kelkfoje oni demandas pri tio - ĉi, kion oni jam preparolis.

KELKAJ STATISTIKAJ SCIIGOJ PRI POLUJO.

RADIOPAROLADO DE PROF. DR. O. BUJWID.

Pola Respubliko okupas nordan parton de la granda eŭropa plataĵo, kies Francujo estas suda parto, Germanujo centra parto. Plataĵo limita de la Atlantika oceano, Norda kaj Balta maroj apogas suden sur Alpoj, centren al Karpatoj, norde perdiĝas sur la vasta plataĵo de Rusujo. Klimato estas unuforma, denso de la loĝantaro preskaŭ egala. lando precipe agrikultura.

Ce la Balta maro landlimo estas mallonga, nur 120 km. Norde kuŝas ŝtatoj: Litovujo kaj Latvujo. Orienta landlimo tre longa, preskaŭ 1000 km. kun Ruslando

Soveta, sude limiĝas kun Ĉeĥoslovakujo kaj Rumanujo; okcidente landlimo kun Germanujo.

Situo de Polujo iĝas kvazaŭ ponton inter oriento kaj okcidento de Eŭropo. Tial la ekonomia situo estas tute speciala.

Supraĵo de Pollando estas 388.279 kv. km. En ĉi tiu punkto Pollando estas sur kvina loko inter eŭropaj ŝtatoj ne kalkulante Ruslandon, post Francujo, Hispanujo, Germanujo kaj Svedujo.

Loĝantaro de Polujo entenas 32 milionojn da homoj. 70% de la loĝantaro estas de la pola deveno. Post Germanujo, Anglujo, Francujo kaj Italujo, Polujo okupas koncerne la nombron de la loĝantaro la kvinan vicon. La denseco de la loĝantaro estas: 75 homoj sur unu kv. km., tio korespondas al la meza denso de loĝantaro en Eŭropo. Jara alkresko de loĝantaro estas granda kaj prezentas 1.6% pojare.

65 procentoj de la loĝantaro estas agrikulturistoj, 22% komercistoj kaj industriistoj. La resto reprezentas liberajn profesiojn kaj oficistaron.

La ekonomia vivo de Polujo baziĝas sur la agrikulturo. Kvankam la riĉaĵoj de la tero estas grandaj, la evoluo de la ekonomia vivo estas modesta. Tio estas tute komprenebla afero, ĉar Polujo dum pli ol dum unu jarcento estis sub la fremda regado, kiu treege malhelpis sendependan disvolvon de naturaj faktoroj. La granda milito ankaŭ treege suferigis la landon kaj loĝantaron.

Dum 120 jaroj de la fremda regado la ekonomia vivo ne povis libere evolui. Dum la sama tempo la evoluo ekonomia kaj politika de la najbaraj ŝtatoj atingis nekompareblan gradon. Estrita de tri najbaraj ŝtatoj Pollando estis submetita al tri diversaj metodoj de regado. Ĉiu fremda ŝtato propramane sufokis la naciajn movadojn celante neniiĝi naturan evoluadon de la popolo. La propra pola komerco kaj industrio ne povis fari progreson, ĉar la ekspansio de la tri fremdaj ŝtatoj direktis la evoluon de la produktaj kaj fabrikajoj laŭ sia bezono por la prospero de sia propra ŝtato.

Granda milito de la 1914—18 kaj postaj militoj dum du jaroj, kiujn Polujo devis konduki: kontraŭ najbaroj por defendi siajn limojn, ege suferigis kaj ruinigis la landon. Multaj junaj vivoj pereis dum la milito en tri fremdaj armeoj. Fremdaj militistaj grupoj forpelis 3 milionojn de loĝantaro, precipe norden Ruslandon. 2 milionoj da konstruaĵoj estis forbrulintaj kaj neniiĝitaj. Kelkaj centoj da grandaj fabrikoj estis malkonstruitaj. 130 milionoj da kubaj metroj de arbaro forhakitaj. 3.500.000 ha da kulturebla agrikulturteroj dum kelkaj jaroj tute forlasita kiel dezerto; unu miliono da granda bestaro (ĉevaloj, bovoj) neniiĝita; pli ol milo da kilometroj da fervojoj, 60% da vaĝonaro kaj maŝinaro detruita, 2.461 pontoj ruinigitaj; 529 stacidomoj neniiĝitaj; milito ankaŭ neniiĝis tutan kapitalon kaj sparaĵojn de la loĝantaro.

La unuaj jaroj de la sendependeco estis tre malfacilaj por la subteno de la ekonomia kaj politika vivoj. Ĉio devis iĝi sen iu ajn fremda aŭ najbara helpo. Kontraŭe oni renkontis ĉie malfacilaĵojn kaj malhelpojn. Antaŭ ĉio la registaro devis helpi al multenombraj ekzilitoj forpelitaj el la lando; restarigi la konstruaĵojn; rekulturi la dezertigitan teron; renovigi la fervojojn, rekonstrui stacidomojn, pontojn, preĝejojn.

Ĉio estis farita dum dek jaroj. Oni devas konstati, ke administrado estis tre malhelpata, ĉar ekzistis en tri partoj de la lando tri diversaj administraj kaj juraj kodoj. Ĝis nun oni ne povis unuigi ĉion kaj devas ofte direktiĝi pere de provizoraj administraj prezidentaj kaj parlamentaj ordonoj.

Sed la popolo, kiu fine iĝis sendependa posedis por ĉio sufiĉe da oferemo kaj entuziasmo. Dum 10 jaroj oni preskaŭ ĉion refaris kaj nun la ekonomia stato estas multe pli favora en multaj direktoj ol antaŭ la granda milito.

La rikolto prezentata en kvintaloj (kv = 100 kg.): sekalo 50 mil., tritiko 13, hordeo 15.5, aveno 30.5, terpomoj 250 milion. Da terpomoj kvinfoje pli ol da sekalo: da tritiko nur pli ol triono, aveno kaj hordeo = sekalo.

Parto de la rikolto estas destinita por eksporto. Sed tiu cifero estas de la jaro 1926, en 1930 ĝi multe pli estis produktita. La produktado postmilita sufiĉis nur por la interna uzo. Sed estis konstatinde, ke por eksportado oni produktas en Polujo pli da semoj, do pli valoraj agrikulturaĵoj, ol la greno. Oni eksportis semojn de diversaj specoj por 22.5 milion. da zloty.

Ankaŭ oni uzas la grajnon por kulturado de bestaro: ĉevaloj, bovoj, porkoj. Oni eksportis entute por 103 milion. da zloty de bestaro kaj viando.

Oni produktis ankoraŭ por eksporto: ovojn por 74 milion. da zloty kaj butero por 13 milion.

La produktantaj terposedantoj estas plejmulte kamparanoj, kies produktado atingas 60% da ĝeno kaj 85% da bestaro. Sed estas modelaj grandaj terposedantoj, kiuj produktas multe da bonaj produktajoj. Kelkaj posedas tre multe da kampo, sed lastatempe multobligas malgrandaj terposedantoj. La ŝtato penas disdoni multe da ŝtatsposedaĵoj al la ne posedantaj kamparanoj, sed por konstruo de malgrandaj terposedaĵoj estas necese multe da kapitalo, kiu mankas al la ŝtato.

Estas kelkaj industricj bazitaj sur la agrikulturo. Unuavice estas menciinda produktado de sukero. Ekzistas en Polujo 70 sukerfabrikoj, kiuj produktas 502 milojn da tunoj da sukero.

Fabrikado de alkoholo por eksporto estis tre disvolviĝinta antaŭ la milito. La ŝtato posedas monopolon por disvendo de alkoholo. Ekzistas 1.400 distilejoj, kiuj produktis en 1926 — 62½ hektolitrojn de 100% alkoholo.

La biero estas unu el tre disvastigitaj produktajoj en Polujo. La industrio de arbarproduktajoj estas forta en Polujo, kiu povas liveri poĵare 21 milionojn da metroj kubaj da ligno. Tre ŝatata estas la kverko, sed abio, pino, betulo, alno estas eksportataj. La mineja industrio posedas en Polujo tre grandan valoron. Estas karbo, petrolo, subtera gaso, ozokerito, salo kuireja (natria salo) kaj agrikultura kalia salo, zinko, plumbo, fosfatoj, tre abundaj mineralaj akvoj.

Antaŭ ĉio estas menciinda karbo, kiu ekzistas precipe en Silezio. Ĝis nun ne ĉiuj terenoj estas ekspluatataj. La ŝtato posedas tre multajn ankoraŭ ne tuŝitajn. Kvalito de karbo estas bona — oni multe eksportas al najbaraj landoj. En 1926 oni produktis 35 milionojn da tunoj kaj eksportis 15 milionojn.

Apud la Karpata regiono ekzistas multaj terenoj liverantaj petrolon. Ili alproksimiĝas al tiuj de Rumanujo. Polujo kaj Rumanujo estas du produktantoj de petrolo en Eŭropo. En 1926 oni produktis 80.000 vagonojn da petrolo. 29 rafinejoj aliformigis krudan petrolon je 710.000 tunoj da diversaj produktoj: benzino, petrolo, oleoj.

Salon oni produktas en la kvanto da 450.000 da tunoj. Lastatempe oni eksportas grandan kvanton da kalia salo el Kałusz; tio estas bezonata por agrikulturo.

Fero troviĝas en la suda parto de Kongres-Polujo (antaŭe sub la rusa regado). Oni eksportis 315.000 da tunoj.

Zinko kaj plumbo estis eksportitaj en 1926 en la kvanto da 1.130.000 da tunoj. En Eŭropo oni trovas nur en Pollando tiom grandan kvanton da zinko kaj plumbo. Kadmo — tre valora metalo troviĝas nur en Pollando.

Plej multe da ferfandejoj estas en Silezio.

Entute troviĝas 24 ferfandaj fornoj kun 40.000 miloj da laboristoj. Oni produktis en 1926 — 330.000 tunojn da ferfandajoj, 800.000 tunojn da ŝtalo kaj 560.000 tunojn da ferplataĵoj.

Kemia industrio kaj produktado da mekanikaj konstruaĵoj estas lastatempe disvolviĝintaj. Tre valoraj produktajoj en la formo de azotaj sterkaĵoj estas fabrikataj en Chorzów kaj Mościce (ĉe Tarnów).

Cemento de tre bona kvalito estas fabrikata en Pollando.

Estas ankaŭ fabrikoj de papero, tanejoj kaj fabrikoj de alumetoj.

En Łódź, Biła, Białystok estas jam delonge konataj fabrikoj de tolo kaj drapo. Jam antaŭ la milito oni multe eksportis.

Nuntempe dum la tutmonda krizo suferas ankaŭ Polujo. Sed rimarkinde nia lando ne posedas tiom de senlaboruloj, kiom aliaj landoj. Ilia nombro ne kalkulas pli ol 200 milojn da homoj.

Ankaŭ nia mona afero ne suferas tiamaniere, kiel ĝis nun tiom valora brita mono. Nia valuto „złoty” staras konstante sur la sama nivelo.

Pacema kunlaborado kun aliaj nacioj ebligas sendube plibonigon. Sed oni bezonas tempon, paciencon kaj persistemon.

Lau: La Pologne économique edité par the Polish Economist 1927.

V. POLLANDA KONGRESO DE ESPERANTO EN LUBLIN.

La V. Pollanda Kongreso de Esperanto okazos aŭtune (precizan daton vidu en oficiala komuniko 3). 1932, en tempo pli favora por frukto-dona, mensa laboro ol ĉiuj ĝisnunaj niaj kongresoj.

Varmego ne malhelpos kaj certe neniu ŝvitos eĉ dum plej bela vetero.

Moto de la formiĝinta Loka Kongreso Komitato estas:

„Malpli da amuzo — pli da laboro dum kvina“.

Konstanta adreso por ĉiuj korespondadoj estas: S-ro Ado Zorkraut, Ĝenerala Sekretario de V. Poll. Kongreso Esp. Lublin, str. Tatarska Nr. 2. Akceptejo — ĉe str. Krakowskie Przedmieście Nr. 60.

Malgraŭ, ke je dispono de la Kongreso estos nur du plenaj tagoj, gelaboremuloj ne timu troŝarĝon de la programo per konstantaj kunvenoj kaj geamuzemuloj ne ĉagrenu tro frue, ĉar preparita programo antaŭvidas por vi multajn interesajn distrojn.

Krom kotizo (vidu oficialan komunikon N. 1.) neniu krompagoj!

Ne prokrastu do, forsendu per poŝtmandato vian kotizon kaj preparu vin por vojaĝo. Lublin atendas vin!

Por Loka Kongresa Komitato
Czesław Pruski
Afergvidanto.

ALVOKO DE L.K.K. DE LA V. POLLANDA KONGRESO DE ESPER. EN LUBLIN 1932.

En oktobro k. j. la 30, 31 kaj la 1 de novembro pollanda esperantistaro laboros, festos kaj manifestos ĉiuj kune en malnova, historia polara urbo Lublin.

Gastemaj Lublinanoj preparos por Vi grandiozan festenon.

Juĝante laŭ gisnunaj sinanoncoj (120 personoj) estos nenia dubo, ke la kongreso sukcesos; sed sukceso povas esti diverspeca.

Punkto de nia honoro estas, ke ĝi estu sukcesa ne nur laŭ nombro de partoprenantoj, sed ankaŭ laŭ 1) laborefekto, 2) videbla morala kontento ĉe gekongresanoj kaj 3) daŭra postsigno en nia ubro.

Por plene atingi tion L. K. K. turnas sin al:

1). Gvidantoj de apartaj unuiĝoj, grupoj kaj grupetoj esp. ke ili **venu senkondiĉe**, parolu pri ĉio, kio estos riparinda aŭ pliboniginda en nia movado kaj senĝene partoprenu en diskutoj;

2). Delegitoj kaj Vicdelegitoj de U. E. A. ke ili **venu nepre por solvi malfacilan U. E. A. problemon en Polujo**.

3). Lernanta junularo, ke ĝi profitu bonan okazon kaj **venu Lublinon**, interkonsiliĝu kun spertaj Esp. — organizantoj kaj fondu Pollandan Unuiĝon de Esp. Junularo.

4). Gestoltoj, ke ili multnombre **venu en siaj skoltaj uniformoj** kaj helpu al L. K. K. dum kongresaj tagoj (nenies helpo estas kapabla anstataŭi skoltajn homojn, endukitajn laŭ alta metodo kaj fizika hardo).

5). Fraŭlinoj, sinjorinoj kaj vidvinoj kun plej afabia peto ke ili **venu amase** por dece reprezenti esperantistaron laŭ ekster, beleca vidpunkto.

(Sekrete: niaj lublinaninoj estas tro memfidaj kaj ili volas ne allasi al elekto de Miss-Esperanto de Polujo por 1932/33 iun-ajn aliorbaninon — ni vidcs, ĉu ili sukcesos).

6). Absolvintoj de multnombraj Esp. - kursoj, ke ili **pilgrimu** al

Lublin anoncinte sin pli frue por ekzameno, aranĝota de Pollanda Esp. Instituto en Kraków.

Ĉiuspecajn informojn rilate al vivkostoj, restado en Lublin, alveno de vagonaroj, foriro, aliĝado k. t. p. prizorgas Ĝenerala Sekretario de L. K. K. S-ro Ado Zorkraut, Lublin, str. Tatarska Nr. 2.

Laŭ la sama adreso oni ankaŭ sendu kongres - kotizojn.

Por Loka Kongresa Komitato

Czesław Pruski

Afergvidanto.

KAŬZE DE „FESTO DE L' MARO“.

„En mia norda tero,

Kiam en juna animo senfundaĵoj fariĝis Diaj

Vi bruis al mi, ho! maro

Per taŭzitaj kampoj.“

diris pola poeto Ruffer ankoraŭ antaŭ la granda milito. Esprimo de tia sento en nia nacio estis, malgraŭ ekonomia krizo, kunveno de miloj kaj miloj da Poloj por festo de l' Maro en Gdynia la 31-an da julio.

Posedi alian havenon krom Gdańsk, eĉ kiam tia haveno estis integrala parto de Polujo, trovis nepre bezonata pola reĝo Ladislavo IV en XVII jarcento, kaŭze de tio sub lia regado komenciĝis konstruo de l' haveno Władysławka (Ladislavo). Frua morto de l' reĝo interrompis tian necesan verkon.

Nenio stranga, ke nune en sendependa Polujo disvolviĝo de l' haveno en Gdynia fariĝas unu el la plej grandaj problemoj de nia registaro, ke festo de l' Maro entuziasmigis polan nacion.

Kvankam klasikaj verkistoj ĝenerale ne interesiĝis multe pri la beleco de l' naturo, pri la komerco, poeto Klonowicz (XVI j.) en „Flosisto“ priskriba poemo, rakontas flosveturon tra Vistulo ĝis la Baltikmaro, ne nur kaŭze de beleco de ĉirkaŭaĵoj sed ankaŭ kaŭze de komercdisvolviĝo. Li senkulpigas tiajn Polojn, kiuj ne sufiĉe komprenas la valoron de l' maro per vortoj: „Polo povas ne scii, kio estas la maro. Nur se li diligente plugas sian teron“.

Eĉ pli malfrue, nekonata silezia poeto en sia kanto solena ĵuris, ke: se mi forgesus Cin, ho mia Patrujo — Sankta Tero, ke miaj filoj — knabetoj mortu senposteulaj“.

„De l' maro, ni estas de l' mar“

El bruantaj Baltakvoj, vokas Kasprowicz (XX j.) laŭ li „nia antikva popolo ĉerpas fortojn de marfreŝeco“.

Zeromski, romanverkisto, rakontas en „Beleco de l' vivo“ (Uroda Życia).

„Grandega ŝipo trapasis marprofundaĵon. Oni vidis proksime sablan marbordon.“

Kunigitaj pinoj kreskis tiam, kaj helaj dometoj brilis inter verdaĵo“.

Petro demandis ankoraŭ ĉirkaŭantajn lin oficirojn:

„Kiel nomiĝas tia lando, kiun oni vidas tie“.

Ili respondis fiore: — „Pomeranio“.

Li fiksas rigardon je flava marbordo briletanta en sunlumo.

Suprenlevante siajn manojn li etendis ilin al malproksimaj... malproksimaj blankaj kaŝubdometoj, pri kiuj li revis dum tuta vivo.

Li murmuretis: POMERANIO.

Ektremis aŭdante tian sonon duonrondo da oficiroj. Malbonaŭgure eklumis okuloj.....

Eble, ke kunvenintoj, kiuj vidis unuafoje la maron, trovis eĥon de siaj emocioj en vortoj de l' Ruffer:

„Kaj ekleviĝis en mia animo enuo sen mezuro

Kaj staris mi, ho Maro, tie ĉi, kreskinta en bordon,

Sen vidi vin, kvankam rigardas Vin, ho Maro“.

H. Wasilewska.

TRIOBLE TRI MINUTOJ.

INTERVJUO PRI A E L A.

El la julio - aŭgusta numero de Literatura Mondo ni represas tiun ĉi interesan intervjuon. La entrepreno kaj la ideo estas tiom bonega, ke ni ne povis preterlasi ĝian prezenton al niaj legantoj. Ni aranĝis, ke en nia venonta numero ni povos aldoni la belegan kaj bonan prospekton, kiu certe interesos niajn legantojn. (Noto de Redakcio).

„Nun post UEA, ICK, KR, LKK — ankoraŭ unu mistera organizajo!“ mi kriis kun indigno, kiam mi legis prospekton de AELA. „Fulmotondro! Kion ili volas? Monon? Komprenoble. Kion ili donas? Librojn. Ah — librojn! Jen alia afero. Ni rigardu. AELA volas doni al siaj membroj librojn, librojn kaj ankoraufoje librojn. Bone. La prezo? La kostoj? En tiu ĉi momento mi ekprenas mian kapon, miaj okuloj vastiĝas kiel aŭtoradoj, mi elkrias: „Bleier, vi bankrotos! Vi freneziĝis. Vi ruinigos vin mem, la eldonejon kaj nin kompatindajn verkistojn!“

Rigardu! Programo de AELA por 1932: 6 libroj, preskaŭ sume 2000 paĝoj, inter ili originalaj kaj tradukitaj romanoj, riĉe ilustrita libro pri pentrarto. Hungara Antologio kaj — Enciklopedio de Esperanto, ĉiuj libroj kune en la valoro de sv. fr. 55.— riceveblaj por (nur!) 13 sv. fr. 50 centimoj.

Blufu? Aprila ŝerco? Simpla preseraro?... Mi kuregas al la telefona aparato. Mi devas averti, protesti en la nomo de la malsatantaj verkistoj...

„Hallo! Interurban centron!“ Procedo enuiga. „Jes, 380—84!“ Ekscitite mi atendas ĉe la aparato. Fine sonorigo.

„Hallo! Kiu tie?...“

Malproksima voĉo respondas:

„Hallo! Bleier!“

„Bonan! Ĉi tie, ne miru, Forge! Aŭskultu, mi estas tute ekscitita. Mi ĵus legis pri via AELA. Prezoj neeblaj“.

Min interrompas voĉo tute natura, neniom surprizita, kvazaŭ okazus tute ĉiutaga afero:

„Trankviliĝu! Ĉio estas en ordo. La afero estas simpla. Ĝis nun la Esperantaj libroj estis multekostaj. Tial ili vendiĝis en pli kaj pli malmultaj ekzempleroj. Sekve, ili devis fariĝi ankoraŭ pli multekostaj. Sekve ili vendiĝis en ankoraŭ pli malmultaj ekzempleroj. Jen la vera „peka cirklo“, en kiu komencis jam tute sufokigi la Esperanta literaturo. Nun, kion ni volas fari? Turni la direkton en la cirklo. Doni malmultekostajn librojn, sekve vendi pli multajn ekzemplerojn, sekve ankoraŭ pli malaltigi la prezojn, sekve vendi ankoraŭ pli multajn ekzemplerojn. El la „peka cirklo“ ni volas fari „virtan cirklon“.

„Bonegaj ideoj!“ mi konsentas, „Sed ĉu vi ne timas ke la libristoj unu-anime-unumane vin ŝtonumos?“

„Ne, ĉar ili nepre rekonos pli aŭ malpli frue ke la malkara libro neniam malutilis al la libristoj. Ĝi ja kutimigas la homojn legi“.

„Vi pravas! Estas fakto ke ekzistas miloj da Esperantistoj kiuj avidas aĉeti librojn, sed pro la krizo ne povas elspezi tiom da mono. Sed ĝuste tiuj krizaj tempoj — ĉu vi ne timas ilin?“

„Krizaj tempoj? Ili ĝuste favoras nian AELA. Ĉar kion la Esperantistoj faros sen AELA?...”

„Hallo! Tri minutoj pasis!” interrompas mistera voĉo.

„Ankoraŭ tri minutojn!” mi krias. „Vi estas terura optimisto!”

„Mi dankas la komplementon! La plano de nia AELA volas venki la krizon. Neniu havas monon, almenaŭ ne multan. Kontraŭ tiu malagrabla fakto oni povas batali nur per malaltaj prezoj. La ĝisnunaj prezoj, inter la nunaj cirkonstancoj, kondukus neeviteble al la ĉesigo de ĉia eldonagado, ĉar la libroj nehelpeble ŝimiĝus en la magazeno. Sed la kvaronigo, eĉ kvinonigo de ĉi tiuj prezoj povos savi la situacion. Precipe, ĉar oni ja povos pagi ankaŭ en partoj. Pripensu ke la membrojn de la AELA ŝarĝas monate malpli ol 1.5 sv. fr. do tage malpli ol 5 centimoj. Kaj por tiu sumo ili havos jare ses ampleksajn librojn kaj krome ankaŭ recenzgazeton kiu raportos vigle pri nia tuta literatura vivo”.

„Kion vi diras!” mi demandas surprizite. „Ankoraŭ recenzgazeton? Ne, tio estas tro, tio ne volas eniri mian kapon!”

„Ĉu ne inde aniĝi? Ĉu oni ne povas esperi, ke tiel oni tranĝos la krizon? Nia ŝipo certe estas bone ekipita havas elektitajn ŝipanojn, prenis bonan direktoron...”

„Bone, bone —” mi diras nerveze. „Sed se oni ne havas eĉ kvin centimojn tage?”

„Hallo! la dua triminuto pasis!” malagrablas ree la mistera voĉo.

„Ankoraŭ tri!” mi insistas kiel ebrulo, kiu mendas la trian botelon.

„Jes, ankoraŭ tri!” ehas alia drinkemulo ĉe la transa fino de la drato.

„Kion vi diris? Se oni ne havas...”

„— se oni ne havas tiujn 5 centimojn!”

„Kiujn centimojn?”

„Nu tiujn diablajn 5 centimojn tage por esti membro de AELA?...” mi krias ekscitite, ĉar mi velas elprofiti la lastajn tri minutojn.

„Nu povas ja kuniĝi du personoj po 2.5 centimoj tage. aŭ tri personoj po 1.66 centimoj, ili povas kune legi kaj poste inter si dividi aŭ lotumi la librojn”.

„Mi komprenas”.

„Tial ankaŭ la programo estas tiel varia! Ĉiu trovos konvenan verkon por si! Jam la 640 paĝa intereseĝa Enciklopedio de Esperanto valoras pli, ol la tuta sumo, kiun oni pagas por ĉiuj libroj!”

„Bone, bone, boneĝel!”

„Kion bezonas Esperanto? Librojn! Pli ol iam ajn! Por la lingvo, por la movado, por la verkistoj! Librojn, por kiuj estas inde lerni la lingvon!” ekscitiĝas la voĉo ĉe la transa fino de la drato. „Ni povus diri sen fanfaronado: entrepreno tiel grava kaj utila por nia lingvo kaj movado, ke ĉiu esperantisto devas ĝin subteni! Sed ni tute ne volas voki al ia „esperantista oferemo”, kiun ni tre alte taksas, sed je kiu ni jam delonge ĉesis kalkuli. Prelere mi povus diri, ke ni ne volas ricevi donacon, ni volas doni donacon. Sed ankaŭ tion ni ne diras”.

„Momenton, haltu, ankoraŭ unu demandon!” mi krias.

„Ĉi tie ne temas pri donaco, sed pri ambaŭflanka reciproka ĝajno, sur la bazo de prudenta kaj reala kalkulado.”

„Unu gravan demandon: kiel vi imagas al vi la aferon kun la verkista...”

„Ni konstruas aerkastelon el ŝtono kaj ŝtalo kaj invitas loĝi la esperantistojn por la plej malalta luprezoo!...”

„Haltu, poeto! Nur unu demando: la verkista honorario!?!”

„Tri minutoj pasis!” krias la Fata Voĉo.

„Ĝis revido en Parizo!” la alia.

„He, he, hallo, ĉu la honorario same estas kvinonigata??...”

Responde la telefono sonoris en miajn orelojn kaj eĉe ripetigis la bela frazo „Ni konstruas aerkastelon el ŝtono kaj ŝtalo kaj invitas loĝi la Esperantistojn por la plej malalta luprezoo!...”

... Post unu horo alvenis telegramo. Mi ŝire malfermis ĝin. Miaj manoj tremis, kiam mi legis la tekston:

1000 membroj por AELA jam alighis stop malĝraŭ prezredukto ni decidis duobligi verkistan honoraron L. M.

Post tiu ĉi telegramo mi estis kortuŝita. En tiu ĉi momento mi konfesis, ke tiu ĉi AELA estas la plej mistera organizajo de Esperantujo, ke ĝi estas la plej grandioza entrepreno de la dudeka jarcento.!

Jean Forge.

POLLANDA KRONIKO.

LUBLIN: Okaze de V. Tutpollanda Kongreso Esp., kiu estis aranĝota en nia urbo de P. E. D. dum Pentekosto venis al loka Filio de P. E. A. ĉirkaŭ 100 leteroj el 14 urboj kun la plej diversaj informpetoj kaj kelkaj tre interesaj proponoj. Ni citos nur tiujn de S-ro Dro A. Czubyński el Miawa, de S-ro J. Zawada el Warszawa, de S-ro J. Fethke el Bydgoszcz, de S-ro Geršater el Wilno kaj de Dro J. Mędrkiewicz el Chojnice, aliaj estis malpli gravaj. El Warszawa, Radom kaj Łódź estis venontaj karavanoj. Ni sciigis ankaŭ ke unu arda samideano el Ciechanowice piede marŝis al Lublin, sed vizitinte laŭvoje Del. U. E. A. en Siedlce S-ron Żmuda kaj sciiginte, ke la Kongreso estos prokrastita — revenis hejmen.

Sufokiĝanta pro varmeĝo, membraro de Pola Esp. Societo aranĝis la 26. V. 5. VI. kaj 19. VI. belegajn ekskursojn al arbaroj Motycz, Lemborzyce kaj dufoje al Świdnik, kie verdsteluloj bone amuzis ĝis vespero. Babiladkunvenoj okazas regule ĉiumerkrede de 8 ĝis 10 h. vesp. en la societejo (str. Krak. Przedmieście 60).

Trimonata kurso de Esp., aranĝita de Juda Landkonema Societo kaj gvidata de loka U. E. A. Delegito S-ro Cz. Pruski finiĝis ku tre bona rezulto. — Vespere la 16. VI. la absolvintoj aranĝis en kafejo „Warszawska“ solenan fermon de la kurso. Ĉeestis ĉirkaŭ 40 personoj Solenajn paroladojn faris: kursgvidanto s-ro Cz. Pruski, kursanino E. Korenzycherówna, Prezidanto de J. L. S. S-ro M. Cukierfajn kaj estrarmembro de P. E. A. S-ro B. Drzewiecki. Tempo rapide pasis ĝis noktomezo kaj la vespero finiĝis per komuna fotografiĝo kaj ĥorkanto de esp. himno „La epero“.

Dank'al klopodo de kelkaj pli aktivaj esperantistoj fondiĝis en sino de Juda Landkonema Societo aŭtonomia Esp. Sekcio. Estaron formas: S-ro S. Kuna, f-ino M. Kohn, sro Nadel kaj f-ino Majersdorf.

Lublinanojn jam ekkonsideris E. movadon kiel gravan socian movadon. Promenante sur stratoj oni ofte renkontas stelumitajn samideanojn kaj audas fluan Esperanto - lingvon.

Esperantaj gastoj ne havos klopodon por trovi samideanojn. Pri tio ili havos bonŝancon konvikiĝi dum V. Tutpoluja kongreso Esp. kiu estas prokrastita ĝis oktobro k. j.

Tre gravaj aferoj preparolotaj.

Kolektado de subskriboj por enkonduko de E. en lernejojn rapide aŭtaŭeniras.

OFICIALA KOMUNIKO NR. 3.

Moto: Malpli da amuzo pli da laboro.

Honora Prezidanto: Apel. juĝisto S-ro Stefan Lelek - Sowa.

Loka Kongresa Komitato: S-ro Ludwik Leszczyński — Prezidanto, S-ro Bohdan Drzewiecki — vic-prezidanto, Prof. Karol Steinmetz - Jubel — vic-prezidanto, S-ro Ado Zorkraut — ĝenerala sekretario. F-ino Celina Rezniuk — sekretario, S-ro Kazimierz Ścibior — kasisto, S-ro Czesław Pruski — afergvidanto. La komitato eniris ankoraŭ S-ro Staciestro Konstanty Bieńkowski.

Kotizo: 5 zł. po persono. Studentoj, lernantoj po 3 zł. Grupo aliĝanta kune, konsistanta el 5 personoj pagas 20 zł., grupo aliĝanta kune, konsistanta el 10 personoj pagas 30 zł. Infanoj ĝis 10 jar. blinduloj kaj senlaboruloj (posedantaj legitimojn de P. U. P. P.) senpage. Por faciligi laboron de L. K. K. ni tre petas ĉiujn aliĝantojn pri afabla, laŭeble rapida. alsendo de la kotizo.

Garantia Kapitalo: Por certigi la sukceson de la Kongreso estas starigita speciala garantia fondo, por kiu ni danke akceptas eĉ plej malgrandaj mondonacojn. Ĝis nun oferis Ge - sroj Dr. Dziedzic en Toruń 20 zł., por kiuj ni sincere dankas.

Loĝejoj: Prezoj de hotelĉambroj estas proksimume la samaj kiel en aliaj polaj grandurboj. L. K. K. tamen certigas pri rabato en unuaranga hotelo „Europejski“ krome pri malmultekostaj kaj senpagaj loĝejoj en privataj domoj. Disponebaj estas ankaŭ senpagaj aŭ por tre malalta prezo komunaj loĝejoj.

Fervojrabato: L. K. K. interkonsente kun P. E. D. klopodas jam ĉe cerna Ministerio ricevi por la kongresanoj 50 proc. rabaton por revena vojo. Detaloj tiurilataj aperos en sekvantaj komunikoj.

Fakaj Kunvenoj: Organizontoj de fakaj kunvenoj (U. E. A., T. E. K. A., T. A. G. E., P. E. A. junuloj, laboruloj, skoltoj, radio-amatoroj ktp.) bonvolu

laŭeble frue komuniki al ni la programon de kunveno, por ke ni povu rezervi por ili konvenan horon kaj ejon.

Gazetaro: Ni petas aktivajn samideanojn aperigi en iliaŭrba gazetaro artikolojn aŭ menciojn pri la V-a Poll. Kongr. en Lublin. Koncernajn numerojn almenaŭ po unu egzempl. oni sendu al L. K. K., Lublin.

Elektio de „Miss — Esperanto“: Dum dancvespero, okazonta dimanĉe la 30-an de Oktobro k. j. en kino-teatro „PALACE“ okazos elekto de „Miss Esperanto por Polujo 1932“ Elektota fraŭlino ricevos valoran premion kaj ŝia fotografajo aperos en esperanta kaj loka gazetaro.

Karavanoj: Gis nun anoncis sian alvenon 5 karavanoj. Estas eble ke krom tio venos ankaŭ karavano de estonaj esperantistoj.

PROVIZORA PROGRAMO:

29. X. — 20 h. Interkonatiga vespero
 30. X. — 8 h. Meso en Katolika preĝejo kun prediko
 10 — 12 Solena malfermo de la Kongreso
 13 — 15 Komuna tagmanĝo
 15 — 18 Tempo rezervita por fakkunvenoj (P. E. D., T. E. K. A., P. E. A., T. A. G. E., U. E. A., junularo, laboristoj k. a.).
 18 — 20 Unua laborkunsido
 20 — 22 Komuna vespermanĝo
 22 — 24 Kino-prezentado en „PALACE“ senpage kun eventuala esp. revuo — antaŭprogramo.
 24 — 05 Dancvespero kaj elekto de „Miss Esperanto“
 31. X. 10 — 12 Vizitado de la urbo. Ekzamenoj.
 12 — 13 Lunĉo
 13 — 15 Laborkunsido
 15 — 16 Tagmanĝo
 16 — 18 Fakkunsidoj. Five o'clock kun oratora konkurso.
 18 — 20 Prelego de negro Kola Ajayi
 20 — 22 Koncerto eventuale teatro
 22 — Vespermanĝo kun dancado en „OAZA“.
 1. XI. 9 — 11 Vizitado de la urbo. Laborkunsido.
 11 — 13 Fakkunvenoj. Literatura mateno kun verskonkurso
 13 — 15 Tagmanĝo
 15 — 18 Lasta laborkunsido kaj fermo de la Kongreso
 18 — 20 Vizitado de tombejoj.

Loka Kongresa Komitato:

Prezidanto:
L. Leszczyński

Afergvidanto:
Cz. Pruski

Gen. Sekretario:
A. Zorkraut.

ALVOKO AL ĈIUJ SOKOLOJ - ESPERANTISTOJ!

Karaj gefratoj! Ankaŭ mi partoprenis al nunjara grandioza tutsokola festo en ora Praha. Mi multe deziris interrilati kun gefratoj alilandaj, precipe kun tiuj el Pollando kaj Ĉeĥoslovakujo, sed ho ve, mi ne povis, ĉar unue mi ne scipovas iliajn lingvojn kaj poste ankaŭ tiuj kun kiuj mi deziris paroli malkomprendis la mian. Alian fremdan lingvon, same kiel la plejparto de postmilita junularo, mi ne scipovas bone kaj eĉ se mi konus ĝin estus ja tro granda blasfemo paroli okaze de tutsokola festo kun pola frato — germane.

Sed mi havis feliĉan okazon renkonti kelkajn fratojn kiuj kapablis Esperanton. Tiam eniris mian kapon neforigebla penso: Esperanto al Sokolaro! Propagandu vigle por Esperanto inter la sokola frataro! Malfermu la kursojn! Tio ja ne estus tro malfacila, ĉar en ĉiuj lokoj jam troviĝas spertaj Esperanto-instruantoj, kiuj espereble volonte helpos.

Gefratoj Sokoloj ĉiulandaj! La belega, sorĉlingvo Esperanto ne allugos al ni, ni, Sokoloj, devas preni ĝin kaj utiligi ĝin por niaj celoj.

Propagandu kaj varbu en via sokola societo, same kiel mi kun sukceso agas tie ĉi. Anoncu vin al mi, por ke ni organizitaj pli facile atingu tion.

Miodrag B. Erić, stud. for.

Beograd. Jugoslavujo.

Bosanska ul. 41.

Redaktor odpowiedzialny: Juliusz Kriss, Kraków.

Drukarnia Ludwika Gronusia i Ski w Krakowie, ul. Stolarska 6.

JAM APERIS KVAR NOVELOJ DE LA „ESPERANTLINGVA NOVELBIBLIOTEKO“ REDAKTATA DE LEONO VIENANO.

- N-o 1. Eksiĝo (N. Jeruŝalmi) trad. Leono Vienano.
N-o 2. La vizio. La veŝto. (B. Prus) trad. Lidja Zamenhof.
N-o 3. La mistero. Unu horo. (P. Romanov) trad. Isaj Dratwer.
N-ro 4. Fraŭlino Ida. (L. Biro). La vojo malsupren (K. Porzsolt)
trad. L. Rezeips.

La celo de la „Esperantlingva Novelbiblioteko“ estas:

Havigi al la leganto novelojn:

1. interesegajn dank' al la altgrade aktuala kaj streĉa enhavo (koncerne la individuan kaj socian vivon) vortigita per granda arto de literatura talento.
2. facilajn dank' al la populara kaj simpla maniero de esprimado de la plej komplikaj pensoj, sentoj kaj problemoj.
3. internaciajn, prezentante la literaturajn kreaĵojn de diversaj nacioj.
4. verkitajn en flua korekta Zamenhofa stilo, evitigante al la esperantistaro uzadon de lingvaj malĝustaĵoj kaj diskonigante imitindan stilon esperantan.

Se vi volas ĝui belon de literaturo kaj alproprigi al vi korektan stilon esperantan, legu atente la

„Esperantlingvan Novelbibliotekon“

Prezo de ĉiu novelo 80 gr. Sendkostoj 10%

Kiu mendas 5 novelojn, ricevas la sesan senpage.

Ni liveras nur post antaŭa pago.

Librejo N. Szapiro, Warszawa, Nowolipki 8. Konto P. K. O. 16.562
Ĉe ni estas ankaŭ havebla la nova lernolibro laŭ senpera metodo
„Esperanto per Esperanto“ Leono Vienano. Prezo 1.75 zł. sendkostoj 10%.

A T E N T U !

La monata revuo „Pola Esperantisto“ estas havebla ĉe librejo
N. Szapiro, Warszawa, Nowolipki 8.

Polskie Akademickie T-wo Esperantystów — Warszawa
prowadzi

Kurs korespondencyjny języka Esperanto.

Kurs polega na tym, że uczestnik jego otrzymuje podręcznik języka Esperanto, podzielony na 12 lekcji, przerabia co tydzień jedną lekcję tłumaczy ćwiczenia z Esperanta na polski i odwrotnie, poczem przesyła je do poprawienia.

Aby zostać uczestnikiem kursu, należy wpłacić zł. 15.— (ewentualnie w dwóch ratach: 10 zł. przy zapisie zaś resztę po czwartej lekcji). Opłata ta obejmuje całość kursu wraz z samouczkiem, poprawą przerobionych ćwiczeń i przesyłkami pocztowymi.

Opłatę oraz ćwiczenia (przysyłane w zeszytach) należy kierować pod adres:

Polskie Akademickie T-wo Esperantystów, Warszawa, Leszno 99. m. 5.

„FOTOGRAFISTOJ! — Mi turnas min al ĉiulandaj profesiuloj, amatoroj kaj interŝanĝantoj de fotoj kun afabla peto pri senprokrasta registriĝo ĉe la subskribinto. Celata estas: eldono de adresaro, starigo de internacia organizo, kreo de fotografa terminaro, fondo de foto-revuo. — Włodzimierz Pfeiffer, Delegito de UEA, Księgarnia Fiszera, Łódź, Polujo“.

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI — PÓKI ZAPAS STARCZY!

Belmont — Sonoj esperantaj	Zł.	1.00
Biro — Fraŭlino Ida, Porzsolt — La vojo malsupren, trad Rezeips „		0.80
Czubryński — Esperanto i Esperantyzm; Wyd. I.	„	1.25
„ — Esperantyzm; Wyd. II.	„	3.00
Genthon István — La pentroarto en la malnova Hungarujo (trad. Dr. Fr. Szilágyi) bind	„	26.50
Greffkowicz — Niemi przemówią	„	1.50
„ — Spóźnione hasła, ze słown. esp.-pol.	„	0.50
Grosjean - Maupin — Plena Vortaro de Esperanto	„	23.50
Kabe — Internacia Krestomatio	„	2.50
Kuźma — Esperanto; gramatyka w 5 lekcjach	„	0.50
Smogorzewski — Pol-Pomeranio	„	4.50
Jeruŝalmi — Eksiĝo, tłum. Leono Vienano	„	0.80
Prus — La vizio. La veŝto, tłum. Lidja Zamenhof	„	0.80
Romanov — La mistero. Unu horo, tłum. I. Dratwer	„	0.80
plus 10% na przesyłkę; polecona 60 gr. więcej, do nabycia w wyd. „Pola Esperantisto“, Kraków, Lubicz 34. — Konto P. K. O. 406.660.		
Bezpłatny katalog książek wysyłamy na żądanie.		

LA „INTERNIARO“

Direktoro — Livingstone Jenkins

sendas senpage al ĉiu, kiu sendas la afrankon, la jenajn libretojn:

La Evangelio laŭ Sankta Marko

La Evangelio laŭ Sankta Johano.

Biblio-Partoj

La Kvakerismo (mallonga raporto)

Skribu (preslitere) al la „Interna Rondo“ de la „Interniario“, kaj enmetu poŝtmarkojn aŭ respond-kuponojn (por afranko). Adresu:

La „INTERNIARO“, 21 Mitchell Road, Palmers Green, London, N. 13. Anglujo.

ĈU VI JAM RENOVIGIS LA ABONON POR J. 1932?

SE NE

PAGU TUJ JE NIA KONTO P. K. O. 406.660.

Abonu mem kaj varbu novajn abonantojn por la sola esperanta gazeto en Pollando!

Redaktor odpowiedzialny: Juljusz Kriss.

Drukarnia L. Gronusia i Ski, Kraków, ul. Stolarska 6.